

κουρέλι

κουρέλι, το, ουσ. [<σπάνιο κουρέλλιον, υποκορ. του κούρελλον <λατιν. corellum <coriellum, υποκορ. του corium]. **1.** φθαρμένο ρούχο ή κομμάτι από παλιό ύφασμα ή ρούχο: «τι κουρέλι είναι αυτό που φοράς! || πάρε αυτό το κουρέλι για ξεσκονόπανο». (Λαϊκό τραγούδι: η γυναίκα θα μένει ίδια, ή με βελούδα ή με στολίδια ή με **κουρέλια** είναι ντυμένη, γυναίκα είναι, γυναίκα μένει // φτωχολογιά, στον πόνο σου ποτέ σου δε δειλιάζεις, και τα **κουρέλια** που φορείς με γέλιο τα σκεπάζεις). **2.** το ψυχικό ή σωματικό ράκος: «μην του λες το παραμικρό, γιατί τη στιγμή αυτή είναι κουρέλι». (Λαϊκό τραγούδι: κι ύστερα με πιάσαν, Θε μου, κάτι κλάματα, που με βρήκανε **κουρέλι** τα χαράματα). **3.** ο εξευτελισμένος, ο τιποτένιος: «έχασε την εκτίμηση όλων, γιατί κάνει παρέα μ' ένα κουρέλι». (Λαϊκό τραγούδι: με απορία με κοιτούν τη νύχτα οι διαβάτες, που σαν **κουρέλι** περπατώ στις έρημες τις στράτες). Υποκορ. **κουρελάκι, το**.

- **γίνομαι κουρέλι, α.** γίνομαι ψυχικό ή σωματικό ερείπιο «κάθε φορά που θυμάται τον άδικο θάνατο του πατέρα του, γίνεται κουρέλι || πατάει σκληρή δουλειά και κάθε μέρα γίνεται κουρέλι απ' την κούραση». Συνών. γίνομαι ράκος. **β.** εξευτελίζομαι: «δεν μπορεί να καταλάβει ότι γίνεται κουρέλι, όταν κάνει παρέα μ' αυτόν τον παλιάνθρωπο». (Λαϊκό τραγούδι: είχα ο μάγκας τη σειρά μου ένα σπίτι, πέντε φίλους, τη δουλειά μου κι έχω **γίνει ένα κουρέλι** που ο άνεμος το σέρνει όπου θέλει).

- **έγιναν τα νεύρα μου κουρέλι**, βλ. λ. [νεύρο](#).

- **είμαι κουρέλι**, είμαι ψυχικό ή σωματικό ερείπιο: «μετά το θάνατο του πατέρα μου, για μεγάλο χρονικό διάστημα ήμουν κουρέλι || έκανα μονάχος μου τη μετακόμιση στο νέο σπίτι κι είμαι κουρέλι». (Λαϊκό τραγούδι: τη μαύρη μου κατάντια όποιος ξέρει, τη μάνα μου ποτέ να μην το πει, αν μάθει ότι **είμαι ένα κουρέλι**, η δόλια θα πεθάνει από ντροπή). Συνών. είμαι ράκος.

- **κάνω κουρέλι**, (για πράγματα) φθείρω εντελώς κάτι: «έκανες κουρέλι τα ρούχα σου || έκανες κουρέλι το βιβλίο». βλ. και φρ. **τον κάνω κουρέλι**.

- **μου 'κανε τα νεύρα κουρέλι**, βλ. λ. [νεύρο](#).

- **τον κάνω κουρέλι, α.** τον κάνω ψυχικό ή σωματικό ερείπιο, τον κάνω ψυχικό ή σωματικό ράκος: «ο θάνατος του πατέρα του τον έκανε κουρέλι || τον φόρτωσε με τόση δουλειά, που στο τέλος τον έκανε κουρέλι απ' την κούραση». (Λαϊκό τραγούδι: θέλει θέλει θέλει ψεύτικε ντουνιά, **μ' έκανες κουρέλι** δε σε θέλω πια). Συνών. τον **κάνω ράκος**. **β.** τον εξευτελίζω: «τον έπιασε μπροστά στον κόσμο και τον έκανε κουρέλι». **γ.** τον κατατροπώνω, ιδίως σε κάποιο παιχνίδι: «παίξαμε τάβλι και τον έκανα κουρέλι || έπαιξε τόσο καλά η ομάδα μας, που τους έκανε κουρέλι τους αντιπάλους μας».